

Конопля Ю. М.,

аспірант кафедри адміністративного та конституційного права
Навчально-наукового інституту права, правоохоронної діяльності
та психології Пенітенціарної академії України
ORCID: 0009-0009-4573-2348

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ СТВОРЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

ANTIMONOPOLY COMMITTEE OF UKRAINE AS AN ENTITY ENSURING A COMPETITIVE ENVIRONMENT IN THE FIELD OF PUBLIC PROCUREMENT

У статті досліджується діяльність Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) як суб'єкта створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель. Автор акцентує увагу на тому, що в сучасних умовах ефективне функціонування системи публічних закупівель неможливе без належного забезпечення добросовісної конкуренції, запобігання дискримінації учасників, протидії антиконкурентним узгодженим діям та зниження корупційних ризиків.

Встановлено, що особливість правового статусу Комітету полягає у поєднанні функцій органу оскарження у сфері публічних закупівель та органу державного захисту економічної конкуренції, що відводить йому особливе місце у механізмі адміністративно-правового регулювання закупівельних відносин.

У роботі проаналізовано сучасні підходи до розуміння ролі Комітету у сфері публічних закупівель, офіційну практику розгляду скарг, а також основні проблеми, що виникають під час реалізації його повноважень. З'ясовано, що найбільш поширеними порушеннями у цій сфері залишаються встановлення дискримінаційних вимог у тендерній документації, неправомірне відхилення тендерних пропозицій, невиконання рішень органу оскарження та спотворення результатів торгів. Обґрунтовано, що такі порушення не лише негативно впливають на стан конкуренції, а й істотно знижують ефективність використання публічних коштів, ускладнюють доступ суб'єктів господарювання до участі у закупівлях та створюють передумови для корупційних проявів.

Дослідження діяльності Комітету у сфері публічних закупівель дозволило дійти висновку про необхідність подальшого вдосконалення адміністративно-правового регулювання зазначених відносин. Така потреба проявляється у необхідності посилення превентивної функції Комітету, розширення практики узагальнення типових порушень, удосконалення механізмів виявлення антиконкурентних узгоджених дій, а також покращення взаємодії з іншими органами контролю та правоохоронними органами. Вирішенню зазначених проблем має сприяти розвиток сталої правозастосовної практики, підвищення рівня правової визначеності у сфері публічних закупівель та подальше наближення національного регулювання до європейських стандартів захисту конкуренції.

Ключові слова: Антимонопольний комітет України, конкуренція, корупція, правове регулювання, публічні закупівлі, адміністративно-правове регулювання, антикорупційні заходи, нормативно-правові акти, запобігання корупції, орган оскарження, добросовісна конкуренція.

The article examines the activities of the Antimonopoly Committee of Ukraine (hereinafter – the Committee) as an entity that ensures a competitive environment in public procurement. The author emphasizes that, under modern conditions, the effective functioning of the public procurement system is impossible without ensuring fair competition, preventing discrimination against participants, counteracting anticompetitive concerted practices, and reducing corruption risks.

It has been established that the peculiarity of the legal status of the Committee lies in the combination of the functions of a review body in the field of public procurement and a state authority for the protection of economic competition, which assigns it a special place in the mechanism of administrative and legal regulation of procurement relations.

The paper analyzes modern approaches to understanding the Committee's role in public procurement, the official practice for handling complaints, and the main problems arising in the exercise of its powers. It has been found that the most common violations in this area remain the establishment of discriminatory requirements in tender documentation, unlawful rejection of tender proposals, failure to comply with decisions of the review body, and distortion of bidding results. It is substantiated that such violations not only negatively affect the state of competition but also significantly reduce the efficiency of public funds, complicate business entities' access to procurement participation, and create preconditions for corruption.

The study of the Committee's activities in the field of public procurement has led to the conclusion that there is a need to further improve the administrative and legal regulation of these relations. This need is

manifested in strengthening the preventive function of the Committee, expanding the practice of summarizing typical violations, improving mechanisms for detecting anti-competitive concerted practices, and enhancing cooperation with other supervisory and law enforcement authorities. The resolution of these issues should be facilitated by the development of consistent law enforcement practices, increased legal certainty in the field of public procurement, and further approximation of national regulation to European standards of competition protection.

Key words: *Antimonopoly Committee of Ukraine, competition, corruption, legal regulation, public procurement, administrative and legal regulation, anti-corruption measures, regulatory legal acts, prevention of corruption, review body, fair competition.*

Постановка проблеми. Сфера публічних закупівель є однією з ключових складових функціонування держави, оскільки саме через неї забезпечується задоволення суспільних потреб у товарах, роботах і послугах за рахунок публічних коштів. Водночас вона традиційно залишається вразливою до корупційних ризиків, дискримінації учасників, обмеження конкуренції та інших порушень, що негативно впливають як на ефективність використання бюджетних ресурсів, так і на рівень довіри до державних інституцій. Саме тому належне правове регулювання публічних закупівель має передбачати не лише формальне визначення відповідних процедур, а й застосування дієвих механізмів добросовісної конкуренції, захисту прав учасників та запобігання антиконкурентним практикам.

Одним із ключових суб'єктів, на який покладено виконання цих завдань, є Антимонопольний комітет України. Важливість його діяльності не викликає сумнівів, оскільки саме цей орган у межах наданих повноважень здійснює розгляд скарг у сфері публічних закупівель, реагує на порушення законодавства про захист економічної конкуренції та впливає на формування правозастосовної практики у відповідній сфері [1].

Відповідно, ефективність діяльності Комітету безпосередньо позначається не лише на стані конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, а й на результативності антикорупційних заходів, рівні правової визначеності для учасників ринку та загальній ефективності адміністративно-правового регулювання.

Незважаючи на те, що питання правового регулювання публічних закупівель і діяльності Комітету традиційно виступають предметом наукових досліджень, окремі аспекти цієї проблематики залишаються недостатньо розкритими. Зокрема, потребують додаткового наукового осмислення роль Комітету власне як суб'єкта створення конкурентного середовища, особливості реалізації ним повноважень у сучасних умовах, а також напрями вдосконалення правового регулювання з метою підвищення ефективності його діяльності.

Метою статті є дослідження діяльності Антимонопольного комітету України як суб'єкта створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, визначення проблем реалізації його повноважень у цій сфері та обґрунтування шляхів вдосконалення

адміністративно-правового регулювання відповідних правовідносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правового регулювання публічних закупівель, забезпечення конкуренції у цій сфері, адміністративного оскарження та запобігання антиконкурентним узгодженим діям були предметом наукових досліджень низки вітчизняних учених. Зокрема, окремі аспекти відповідної проблематики досліджували Т. Карабін, О. Білаш, О. Курепіна, Н. Цибульник, С. Ніщимна, Я. Крупко, Ю. Оврамець, В. Шаркова, А. Лозова, З. Журавльова, М. Купцов та інші. Проте, незважаючи на наявність наукових напрацювань, питання діяльності Комітету саме як суб'єкта створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель досліджено недостатньо. Потребує додаткового наукового осмислення визначення його ролі у забезпеченні добросовісної конкуренції, запобіганні корупційним ризикам, протидії спотворенню результатів торгів, а також напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Законодавець закріпив серед основних принципів здійснення публічних закупівель добросовісну конкуренцію серед учасників, недискримінацію, відкритість і прозорість на всіх стадіях закупівель, об'єктивне та неупереджене визначення переможця, а також запобігання корупційним діям і зловживанням [2]. Отже, конкуренція у сфері публічних закупівель є не додатковою характеристикою процедури, а однією з її фундаментальних правових засад.

У цьому контексті Комітет посідає особливе місце серед суб'єктів, які забезпечують належне функціонування закупівельної системи. Його правовий статус у цій сфері є комплексним. З одного боку, Комітет відповідно до законодавства виступає органом оскарження, тобто розглядає скарги суб'єктів, права чи законні інтереси яких порушені рішеннями, діями або бездіяльністю замовників під час проведення закупівель [2]. З іншого боку, відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» [1] та Закону України «Про захист економічної конкуренції» [3] він залишається спеціальним державним органом, покликаним забезпечувати захист конкуренції, у тому числі протидіяти антиконкурентним узгодженим діям,

які можуть мати місце під час проведення торгів. Саме така подвійна правова природа діяльності Комітету визначає його виняткове значення у сфері публічних закупівель.

Науковці відзначають, що сучасний інститут публічних закупівель уже давно вийшов за межі суто господарсько-договірного регулювання. Т. Карабін та О. Білаш вказують, що інститут публічних закупівель охоплює не лише процедуру придбання товарів, робіт і послуг, а й підготовку до закупівлі, адміністративне оскарження, контроль та механізми правового захисту [4, с. 30-31]. Це є важливим для правильного розуміння ролі Комітету, оскільки дозволяє оцінювати його діяльність не ізольовано, а як складову ширшого механізму адміністративно-правового регулювання.

Інакше кажучи, йдеться не тільки про орган, що розглядає скарги, а про інституцію, яка впливає на загальний баланс прав і обов'язків у сфері публічних закупівель та забезпечує практичну реалізацію принципу добросовісної конкуренції.

Особливість діяльності Комітету полягає в тому, що він впливає на стан конкурентного середовища у сфері публічних закупівель одночасно у кількох сферах. Передусім, це адміністративно-юрисдикційний напрям, пов'язаний із розглядом скарг на дії чи рішення замовників. У цій площині Комітет виконує функцію оперативного відновлення порушених прав суб'єктів господарювання, які беруть участь у закупівлях. Саме завдяки діяльності органу оскарження учасники мають можливість домогтися скасування дискримінаційних вимог тендерної документації, неправомірних рішень про відхилення тендерних пропозицій, незаконного визначення переможця або неправомірного скасування закупівлі. Це важливо не тільки для конкретного скаржника, а й для ринку в цілому, оскільки кожне таке рішення формує практичні стандарти поведінки замовників.

Другий напрям діяльності Комітету пов'язаний із захистом економічної конкуренції у ширшому розумінні. Якщо у межах оскарження Комітет переважно реагує на дії замовника, то у сфері захисту економічної конкуренції він має реагувати на поведінку учасників, зокрема на антиконкурентні узгоджені дії, які спотворюють результати торгів [3]. Саме в цій частині роль Комітету є особливо важливою, оскільки навіть формально бездоганна з процедурного погляду закупівля не може вважатися конкурентною, якщо учасники діють узгоджено, імітуючи змагання там, де воно відсутнє. Реальне конкурентне середовище у сфері публічних закупівель забезпечується лише тоді, коли одночасно виключаються дискримінаційні дії замовників і антиконкурентна поведінка учасників.

З огляду на це, слід погодитися із позицією З. Журавльової, яка зазначає, що адміністративно-правове забезпечення у сфері

публічних закупівель повинно охоплювати не лише проведення процедур закупівлі, а й забезпечення конкуренції, контроль, вирішення спорів та запобігання корупції [5, с. 328-329].

Дійсно, закупівлі не можуть розглядатися виключно як технічний механізм задоволення потреб замовника, оскільки вони водночас є важливим інструментом державної економічної політики, антикорупційного впливу та забезпечення справедливого доступу бізнесу до публічних ресурсів. У такій системі діяльність Комітету має розглядатися як один із головних правових запобіжників проти спотворення конкуренції.

Офіційна практика Комітету підтверджує реальне значення цього органу для закупівельної сфери. Відповідно до звіту про діяльність Комісії Комітету з розгляду скарг за 2025 рік, до органу оскарження надійшло 9 783 скарги, проведено 262 засідання та прийнято 19 330 рішень. При цьому очікувана вартість процедур закупівель, за якими замовників було зобов'язано усунути порушення, перевищила 55,7 млрд грн [6]. Наведені показники свідчать, що йдеться не про допоміжний або другорядний механізм, а про інструмент, який реально впливає на значний обсяг публічних фінансових відносин. Більше того, власне наявність ефективного механізму оскарження здійснює дисциплінуючий вплив на замовників, оскільки змушує їх заздалегідь враховувати законодавчі вимоги та ризики перегляду власних рішень.

Серед найбільш поширених порушень варто назвати наступні: визначення у тендерній документації технічних вимог, яким відповідає продукція лише одного виробника; встановлення надмірних або додаткових вимог до учасників, неправомірне відхилення тендерних пропозицій, неправомірна відміна процедур закупівлі, невиконання рішень органу оскарження тощо [6].

Хоча формально ці порушення можуть виглядати різнорідними, проте вони мають спільний наслідок – необґрунтоване звуження кола потенційних учасників та створення привілейованих умов для окремих суб'єктів. Діяльність Комітету у таких випадках спрямована не тільки на усунення індивідуального порушення, а й на відновлення конкурентної природи закупівельної процедури. Зазначене свідчить, що чинний механізм діяльності Комітету у сфері публічних закупівель переважно зорієнтований на реагування на вже допущене порушення, тоді як його превентивна функція нормативно розкрита недостатньо. Фактично, Комітет усуває наслідки порушень в межах конкретної закупівлі, однак їх повторюваність свідчить про те, що превентивні механізми потребують законодавчих змін.

На нашу думку, одним із шляхів виправлення цієї ситуації має стати нормативне посилення превентивної та узагальнювальної функцій

Комітету. Доцільно доповнити статтю 18 Закону України «Про публічні закупівлі» нормою такого змісту: «орган оскарження здійснює системне узагальнення практики розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, виявляє типові порушення, що мають повторюваний характер, та не рідше одного разу на квартал оприлюднює узагальнені правові позиції щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель».

Замовники, уповноважені особи та інші суб'єкти у сфері публічних закупівель зобов'язані враховувати такі узагальнені правові позиції під час організації та здійснення закупівель. Запровадження такої норми дозволило б перевести діяльність Комітету у площину випереджувального правового впливу, що сприяло б зменшенню кількості порушень і підвищенню рівня правової визначеності для всіх суб'єктів закупівельних правовідносин [2].

Крім того, вважаємо за доцільне передбачити на законодавчому рівні спеціальний механізм реагування на повторні однотипні порушення з боку замовників. У зв'язку з цим пропонуємо доповнити статтю 18 Закону України «Про публічні закупівлі» положенням, відповідно до якого у разі виявлення під час розгляду скарг повторюваних однотипних порушень законодавства у сфері публічних закупівель з боку одного й того самого замовника орган оскарження надсилає узагальнену інформацію про такі порушення до органу державного фінансового контролю для вжиття заходів у межах компетенції. Така законодавча новела сприятиме посиленню міжінституційної взаємодії та забезпечить більш комплексний підхід до запобігання порушенням у сфері публічних закупівель.

Саме тому функція Комітету у сфері закупівель має і виразний антикорупційний зміст. Коли замовник закладає технічні умови під конкретного виробника, висуває непропорційні вимоги або штучно усуває небажаних конкурентів, ідеться не лише про порушення процедури, а про створення умов для недобросовісного розподілу публічного ресурсу. У цьому сенсі конкуренція і запобігання корупції в системі публічних закупівель є взаємопов'язаними категоріями. Тому цілком обґрунтованим є підхід, відповідно до якого усунення дискримінаційних бар'єрів, належне функціонування органу оскарження і протидія антиконкурентним практикам повинні розглядатися як взаємодоповнюючі елементи антикорупційної політики у сфері закупівель [2; 5, с. 329].

Окремої уваги потребує проблема антиконкурентних узгоджених дій, що спотворюють результати торгів. Якщо порушення з боку замовника найчастіше пов'язані зі штучним обмеженням доступу до процедури закупівлі, то змова між учасниками нівелює зміст конкурентного відбору вже на рівні їхньої поведінки. А. Лозова вказує,

що механізми притягнення до відповідальності за такі дії потребують подальшого вдосконалення, зокрема у частині доказування, конкретизації нормативних положень та підвищення ефективності правозастосування [7, с. 193-195]. Така позиція є цілком виправданою. Без належної спроможності виявляти та доводити змову між учасниками будь-який рівень формальної відкритості системи публічних закупівель може залишатися лише зовнішньою ознакою, не забезпечуючи реального змагання за публічний контракт.

У цьому зв'язку варто наголосити, що подальше вдосконалення діяльності Комітету має стосуватися не лише реагування на вже виявлені порушення, а й розвитку превентивних та аналітичних інструментів. Ідеться, зокрема, про активне використання індикаторів ризику, аналіз поведінки учасників, виявлення повторюваних моделей антиконкурентної поведінки та посилення обміну інформацією з іншими органами контролю. Без такої роботи боротьба зі змовами на торгах залишатиметься переважно реактивною, тоді як сучасна модель публічного управління вимагає переходу до випереджувального виявлення ризиків.

На нашу думку, у цій площині законодавство також потребує змін. Зокрема, пропонуємо доповнити статтю 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» положенням про те, що Комітет у межах повноважень у сфері публічних закупівель здійснює аналітичне виявлення ознак повторюваних порушень законодавства про публічні закупівлі та антиконкурентних узгоджених дій, що можуть призводити до спотворення результатів торгів.

Запровадження такої норми не створює нової підстави відповідальності, однак підсилює аналітичну та превентивну функції Комітету, розширює можливості раннього виявлення ризиків і сприяє більш ефективному запобіганню спотворенню результатів торгів.

Не менш важливим є й процедурний аспект діяльності органу оскарження. О. Курепіна слушно звертає увагу на значення скорочених строків розгляду скарг, можливість участі сторін у засіданні за допомогою телекомунікаційних систем та чіткість процесуальних строків [8, с. 49]. У сфері публічних закупівель саме швидкість і доступність розгляду скарги є критично важливими, оскільки закупівля є динамічним процесом, а затягування спору часто позбавляє учасника реальної можливості захистити своє право, адже поки триває процес розгляду скарги та прийняття по ній рішення, торги можуть закінчитися. Відтак складається ситуація, за якої і порушення права учасника торгів, і його захист мають однаковий результат – неможливість брати участь у визначених публічних закупівлях. Водночас лише швидкість розгляду не може вважатися достатньою

ознакою ефективності. Не менш важливими є послідовність підходів Комітету, належна вмотивованість рішень, зрозумілість критеріїв оцінки порушень та передбачуваність практики їх вирішення.

Саме з цієї причини одним із пріоритетних напрямів удосконалення діяльності Комітету слід визнати подальше формування сталої й узагальненої практики. Кожне окреме рішення органу оскарження має значення для конкретної справи, однак саме системне узагальнення типових підходів здатне справді впливати на поведінку замовників і учасників ринку.

Якщо суб'єкти закупівель заздалегідь розуміють, які вимоги вважаються дискримінаційними, які дії розцінюються як порушення принципу пропорційності, а які підстави для відхилення пропозиції є неправомірними, в якому порядку кожен з учасників процесу та в які строки може захисти своє порушене право – це істотно зменшує ризик повторюваних порушень. Отже, узагальнення практики має розглядатися не як інформаційний додаток до основної діяльності Комітету, а як окремий інструмент формування конкурентного середовища.

Позитивно слід оцінити те, що Комітет вже вживає заходів у цьому напрямі. Із звіту за 2025 рік випливає, що він узагальнює практику розгляду скарг та проводить брифінги щодо найбільш поширених порушень і проблемних питань [6]. Проте наявного рівня профілактичної роботи поки що недостатньо. Тому потрібно посилити саме превентивний складник діяльності Комітету. Доцільним видається систематичне оприлюднення узагальнень за окремими категоріями спорів, підготовка методичних рекомендацій для замовників, а також активна роз'яснювальна робота щодо правових наслідків антиконкурентної поведінки.

З урахуванням наведеного слід підтримати позицію М. Купцова, який визначає механізм адміністративно-правового регулювання публічних закупівель як сукупність правових норм, юридичних фактів, правовідносин та правозастосовних актів [9, с. 363-364]. Якщо виходити з такого розуміння, діяльність Комітету має вдосконалюватися одночасно на кількох рівнях. На нормативному рівні потребує подальшого уточнення регулювання, пов'язане з розмежуванням окремих процедурних аспектів оскарження та питаннями відповідальності за антиконкурентні узгоджені дії. На інституційному рівні необхідне посилення взаємодії з Державною аудиторською службою, правоохоронними органами та іншими суб'єктами контролю. На практичному рівні важливим є формування єдиної правозастосовної практики та проведення профілактичної роботи.

Крім того, подальший розвиток діяльності Комітету доцільно пов'язувати з європейським вектором розвитку системи публічних

закупівель. Оскільки українське закупівельне законодавство орієнтоване на європейські стандарти відкритості, пропорційності, рівного доступу та ефективного захисту прав учасників, діяльність органу оскарження та органу захисту конкуренції також повинна розвиватися у цьому напрямі. Це особливо важливо в умовах післявоєнного відновлення, коли зростатиме обсяг закупівель, а разом з ним і ризики спотворення конкуренції, недобросовісної поведінки та неефективного використання публічних коштів.

Отже, діяльність Комітету у сфері публічних закупівель слід розглядати як комплексний інструмент створення конкурентного середовища, який поєднує контрольну, юрисдикційну, аналітичну та превентивну функції. Саме від ефективності реалізації цих функцій залежить не лише реальний стан конкуренції у сфері закупівель, а й рівень корупційних ризиків, доступність процедур для суб'єктів господарювання та загальна ефективність використання бюджетних коштів.

У зв'язку з цим удосконалення адміністративно-правового регулювання в цій частині повинно бути спрямоване на посилення інституційної спроможності Комітету, розвиток його превентивної ролі, удосконалення механізмів реагування на антиконкурентні узгоджені дії та формування сталої й передбачуваної практики.

Висновки. Дослідження діяльності Антимонопольного комітету України як суб'єкта створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель дає підстави вважати, що цей орган посідає важливе місце у механізмі адміністративно-правового регулювання відповідних правовідносин. Особливість його правового статусу полягає у поєднанні функцій органу оскарження у сфері публічних закупівель та органу державного захисту економічної конкуренції, що дозволяє розглядати його діяльність не лише як засіб вирішення окремих спорів, а і як інструмент забезпечення добросовісної конкуренції та запобігання корупційним проявам.

Проведений аналіз дав змогу встановити, що основними проблемами у цій сфері залишаються повторюваність дискримінаційних вимог у тендерній документації, неправомірне відхилення тендерних пропозицій, невиконання рішень органу оскарження, а також ризики антиконкурентних узгоджених дій, що спотворюють результати торгів.

У зв'язку з цим обґрунтовано доцільність удосконалення законодавства шляхом нормативного закріплення узагальнення практики розгляду скарг, реагування на повторювані порушення з боку замовників та посилення аналітичної функції Антимонопольного комітету України у сфері виявлення ознак

антиконкурентних узгоджених дій. Реалізація таких змін сприятиме підвищенню рівня правової визначеності, зменшенню кількості повторюваних порушень та формуванню більш прозорого і конкурентного середовища у сфері публічних закупівель.

Список використаних джерел:

1. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII. Дана оновлення: 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (дата звернення: 06.03.2026).
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. Дана оновлення: 31.10.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 06.03.2026).
3. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. Дана оновлення: 16.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення: 06.03.2026).
4. Karabin T., Bilash O. The legal institute of public procurement in the system of special administrative law. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2021. № 10. P. 30-36.
5. Журавльова З.В. Адміністративно-правове забезпечення у сфері публічних закупівель в Україні. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 328-334.
6. Антимонопольний комітет України. Звіт про діяльність Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель у 2025 році. 2026. URL: <https://amcu.gov.ua/static-objects/amcu/sites/1/uploaded-files/zvit-komisiyi-za-2025-rik-pislia-iud-litred-ta-priimostat.pdf>.
7. Лозова А.А. Удосконалення механізмів застосування відповідальності за антиконкурентні узгоджені дії у формі спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 193-196.
8. Курепіна О. Оскарження публічної закупівлі вугілля для соціально значущих об'єктів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 49-54.
9. Купцов М.В. Про основні положення механізму адміністративно-правового регулювання публічних закупівель в Україні. *Право та державне управління*. 2024. № 2. С. 363-369.

Дата першого надходження статті до видання: 09.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 28.05.2026